

Mag een hulpverlener een (redelijk vermoeden van) Covid-19 bij een cliënt delen met andere hulpverleners die eveneens langskomen bij die cliënt? Geldt dit ook tussen organisaties voor bijvoorbeeld thuiszorg en huishoudelijke hulp?

- Uitgangspunt is dat het (redelijk vermoeden van) Covid-19 gemeld moet kunnen worden aan een collega die ook bij de betrokkene thuis langsgaat, ook als die van een andere organisatie is.
- De vaststelling van (een vermoeden van) Covid-19 is een gegeven over de gezondheid van betrokkene. Bij het melden hiervan aan collega hulpverleners geldt dat er gekeken moet worden naar de Wet op de geneeskundige behandelovereenkomst (WGBO) en de AVG/UAVG.
- Allereerst geldt dat de hulpverlener op grond van de WGBO gebonden is aan een medisch beroepsgeheim. Dit mag bijvoorbeeld worden doorbroken als de cliënt daar toestemming voor geeft, als de wet de arts verplicht te spreken (zoals de melding aan de GGD), als de ontvanger rechtstreeks betrokken is bij de behandeling van de cliënt of als er een 'conflict van plichten' is. Vervolgens is er een verwerkingsgrondslag vereist vanuit de AVG en UAVG. Die verwerkingsgrondslag zou eveneens uitdrukkelijke toestemming kunnen zijn. Dus met uitdrukkelijke toestemming van de cliënt mag het gegeven gedeeld worden.
- Als toestemming voor het doorbreken van de geheimhoudingsplicht niet mogelijk is, kan gedacht worden aan een beroep op een 'conflict van plichten'. Bij het maken van deze keuze spelen de volgende cumulatieve criteria een rol:
 - Alles is in het werk gesteld om toestemming van de patiënt te krijgen.
 - De arts komt in gewetensnood als hij zijn beroepsgeheim niet doorbreekt.
 - Er is geen andere weg om het probleem op te lossen dan door de geheimhouding te doorbreken.
 - Zwijgen kan ernstige (verdere) schade voor een ander opleveren.
 - Het is vrijwel zeker dat die schade kan worden voorkomen of beperkt door de zwijgplicht te doorbreken.
- Of doorbreking op grond van een conflict van plichten is toegestaan, zal afhangen van de concrete omstandigheden. Is bijvoorbeeld de schade in dit geval te voorkomen? Zijn al dan niet voldoende beschermingsmiddelen beschikbaar? Of hoe kwetsbaar is degene die bij de cliënt langs gaat? De hulpverlener moet in dit geval een afweging maken tussen zijn beroepsgeheim en dat andere, zwaarwegende belang, namelijk het concretiseren van het risico op besmetting met een ernstige ziekte.
- Als een uitzondering op het medisch beroepsgeheim aanwezig is, moet er vervolgens een uitzondering zijn op het verbod om gezondheidsgegevens te verwerken (verstrekken) en een rechtmatige grondslag voor de verwerking (verstrekking) op grond van de (U)AVG.

Die grondslagen kunnen waarschijnlijk worden gevonden in artikel 30 UAVG/9.2.h AVG: de verwerking/verstrekking is noodzakelijk voor een goede behandeling of verzorging van betrokkene dan wel het beheer van de instelling of beroepspraktijk. In dit geval lijkt het dan om het beheer van de zorginstelling of beroepspraktijk gaan. Met de verstrekking wordt immers de bescherming van de collega-hulpverlener beoogd.
- Eventueel kan de verwerking en verstrekking van het gezondheidsgegeven (tevens) worden gebaseerd op het vitaal belang als uitzondering op het verbod op verwerking/verstrekking van gezondheidsgegevens. Die uitzondering geldt echter alleen als de patiënt fysiek of juridisch niet in staat is om toestemming te verlenen (artikel 22.2.b UAVG en art. 9.2.c AVG). Als die uitzondering er niet is, ligt het ook niet voor de hand dat het vitaal belang de algemene grondslag is op grond van artikel 6.1.d AVG. Dan ligt het gerechtvaardigde belang van de collega-hulpverlener meer voor de hand (art. 6.1.f AVG: de gezondheid en veiligheid van die hulpverlener).

- Uiteraard gaat het hier om uitzonderlijke gevallen, een concreet gevaar voor de gezondheid en veiligheid van een collega. Het kan hele ernstige gevolgen hebben als je het niet meldt.

Samengevat

- Doorbreken van de geheimhoudingsplicht doe je dus met toestemming van de cliënt. Als dat niet lukt, kan een beroep op een conflict van plichten een mogelijkheid zijn. Dat hangt echter wel af van de concrete omstandigheden. Zijn er bijvoorbeeld geen andere manieren om de schade te voorkomen?
- Als er een uitzondering gemaakt mag worden op de geheimhoudingsplicht, moet er vervolgens nog een uitzondering zijn op het verbod om gezondheidsgegevens te verwerken en een rechtmatige grondslag voor de verwerking. Als de cliënt fysiek of juridisch niet in staat is toestemming te geven, kan mogelijk een beroep worden gedaan op de vitale belangen van de andere hulpverlener. Anders lijkt het beheer van de zorginstelling of beroepspraktijk en het gerechtvaardigde belang van de andere hulpverlener de voor de hand liggende grondslag te zijn.